

Parsiyel ayak ve Syme protezleri ile yürüyü bozuklukları ve çözümleri 8.hafta

Prof.Dr. Serap Alsancak
Ankara Üniversitesi

Parsiyel ayak amputasyonlarında yürüyü ü etkileyen ve göz ardı edilmemesi gereken hususlar

- Do al yük taşıma (weight bearing) alanındaki kayıp,
- Baş parmak, ikinci ve be inci parmaklar ile kalkaneus arasında oluşan tripod dengesindeki kayıp,

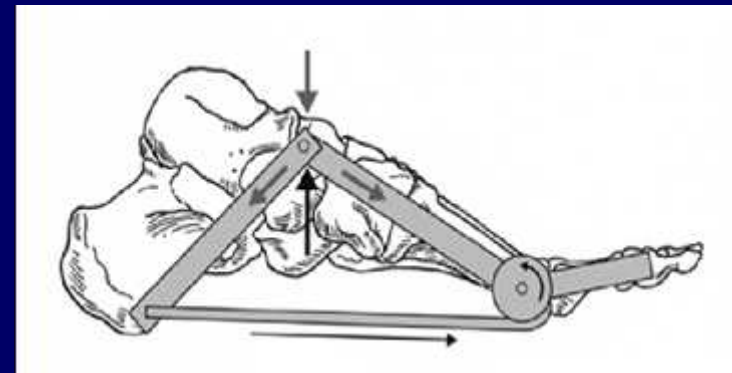
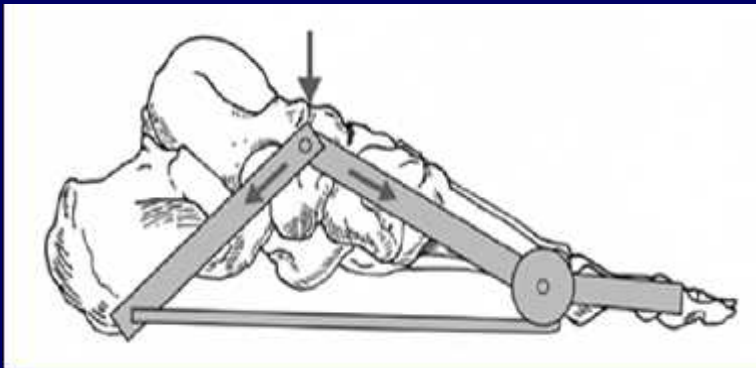
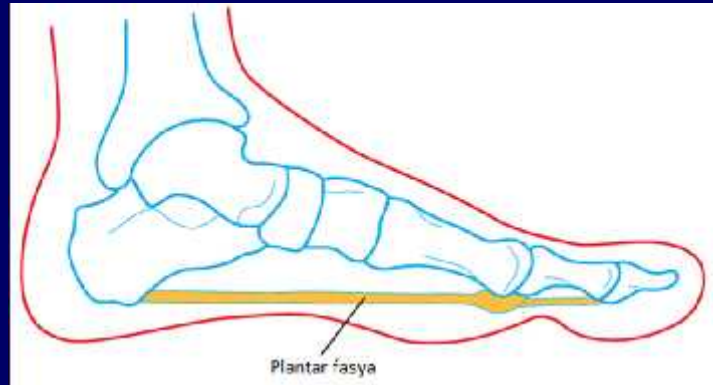
Parsiyel ayak amputasyonlarında yürüyü ü etkileyen vegözardı edilmemesi gereken hususlar

- Yürüyü ün itme fazı (push off)'nı etkileyen anterodistal destek alanınınındaki kayıptır.
- Yürüyü sırasında olu an topuk (heel rocker), ayak bile i (ankle rocker) ve ayak ön bölümü (forefoot rocker) rockerlarından en çok ayak forefoot rocker'ını etkiler.

Prototip üzerinde normal yürü ve ön ayak amputasyonunda yürüyü

Plantar fasya ve windlass mekanizması

Lisfranc amputasyonunda yürüyü

- **Lisfranc dezartikülasyonu**, Jacques Lisfranc (1790-1847) tarafından tanımlanan, tüm metatarsallerin ve falanksların çıkarıldığı bu amputasyonda baş parmak ekstrensik ekstansörleri kaybolur ve ayak plantar fleksiyona yönelir, basma yüzeyi azalır ve vücut ağırlığı posteriora kayar.
- **Yürüyüşte terminal stance'de ayak boyunun kısalması** başlı swing faza geçiş etkilenir.

Chopart amputasyonunda yürüyü

- **Chopart dezartikülasyonunu**, Francis Chopart (1743-1795) tarafından talus ve kalkaneusun bırakıldı ı amputasyon olarak tanımlamı tır.
- Tüm eksansörlerin insersiyosunu kaybetti i bu amputasyonda kas dengesi ciddi boyutta bozulmu , birinci metatars ve birinci kuneiforma yapı an tibialis anterior kası etkilenmi tir.

Chopart amputasyonunda yürüyü

- Etkilenmeyen triceps surae'ye ba lı olarak ayakta olu an equinus deformitesi, ayakta duru ta rahatsızlı a ve ekstremitenin rölatif uzunlu una sebep olur.
- Rölatif uzunluk Chopart dezartikülasyonlu hastada genu rekurvatumun geli mesi için predispozan faktördür.
- Kalıcı deformitelerde cerrahi stabilizasyon tercih edilir. Bu uygulamalarla erken stance'de talus distalinin yere teması önlenir.

Chopart amputasyonunda yürüyü

- Chopart dezartikülasyonunda veya midtarsal amputasyonlarda terminal yürüyü te stance ve swing faza geçi vücut a ırlı ının posteriora kaymasına ba lı zor yapılır.

Lisfranc ve Chopart gibi parsiyel ayak amputasyonlarında prostetik yaklaşımları ve yürüyüşü etkileyen unsurlar

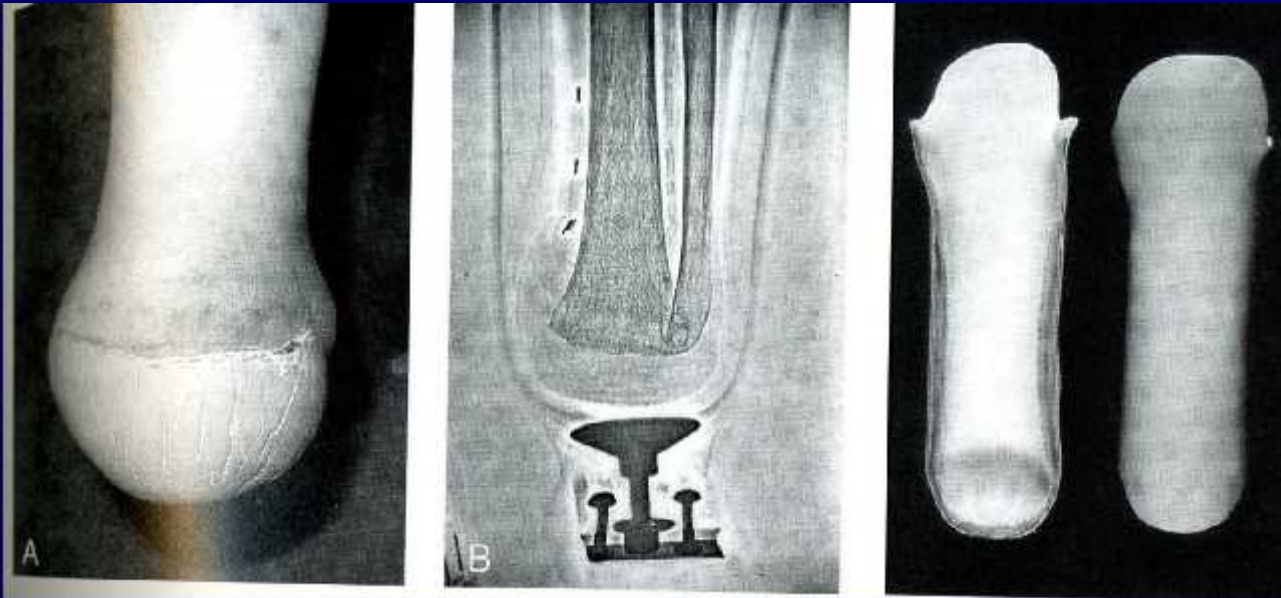
- Kontraktür ve/veya deformiteler. Örneğin ayakta **equinovarus**'a yönelmesi,
- Prostetik tasarım zorluğu. Equinovarusa bağlı güdünün protez içerisinde kontrolünün güç olması,

Lisfranc ve Chopart gibi parsiyel ayak amputasyonlarında prostetik yaklaımı etkileyen unsurlar

- Ekstremiteler arasındaki boy farkı.
- Yük taşıyıcı plantar yüzey kaybı ve ayakta oluşacak kontraktür nedeniyle ampute ekstremitede **rölatif uzunluk**, soket kalınlıkları ve kullanılacak fabrikasyon ayaklarla bu farkın büyümesi,

Syme amputasyonunda yürüyü

- Protezsiz olarak kısıklı a ba lı yürüyü bozuklu u gözlenir.

Syme amputasyonu yürüyü ü etkileyen ve her zaman diz altı amputasyona tercih edilme nedeni

Avantajları

- Tam vücut a ırlı ını güdük ucunda ta ıtabilme
- **Do al yürüyü paterni**
- **Kısa mesafe protezsiz yürüyebilme**
- Çocuklarda büyüme potansiyelinde minimum rahatsızlık
- Erken protez uygulanabilme

Dezavantajları

- Bulböz distal yapısı nedeni ile kozmetik protez sıkıntılı
- Bazen iyile me zorlu u
- Ayak seçiminde zorluk veya protez ayarında özen
- Bazı tasarımlarda yapısal bütünlükte zayıflık

Yürüyüşü ve protezin uygulanmasını güçle tiren durumlar

- Zayıf topuk pedi
- Açık yara veya iyi beslenmeyen cerrahi alan
- Mediale kaymı veya anstabil topuk pedi
- Ambulasyonun çok a rılı olması